

ANYBODY HOME?

THE 5TH MEDITERRANEAN
BIENNALE • JAN—MAR 2024

מפתה להתבונן בזמן באמצעות יחידות מדידה של שניות, דקות, שעות, לפני ואחרי 7 באוקטובר 2023. הרגעים מתחברים למקומות, מצמידים זיכרונות כמו דגלונים על מפה, שאיש אינו מעז לשכוח אל מול האלימות, הסבל והכאב העמוק. איך ניתן יהיה לקום מתוך תהום החושך? אילו בני אדם נהיה? איזו חברה ניצור? מה טומן בחובו העתיד? על אילו ערכים נגדל את ילדינו? ומהיכן שואבים את הכוח לקום מחדש ולבנות בית בעולם כזה?

"יש מישהו בבית?", היא שאלה המערערת על ההנחה, ש"בית" הוא אתר יציב של שייכות, ייצוג של מחסה, מקלט וביטחון, של שלום ושל זהות, מקום המגן על יושביו. הגבולות התוחמים את המרחב היומיומי הזה ננטשו, ועתה הם מטושטשים יותר מתמיד. השקט המוכר מופר על ידי אלמנטים של כאוס וחוסר ביטחון, על ידי חוויה של שיבוש הנורמליות. ה"בית" הפך טראומטי יותר משהוא מנחם.

התערוכה ANYBODY HOME? המוצגת במסגרת הביאנלה הים-תיכונית החמישית, מגיבה למציאות היום ובוחנת נושאים הנוגעים בבית, באובדן, בכאב, בגעגוע ובתקווה, תוך חיפוש אחר משמעות בעולם אלים ואכזר. העבודות מזמינות את הצופה לחשוב על חוויות הניתוק הרגשי, על חוסר האונים והמצוקה, ולהזכיר את חשיבות העזרה, האמפתיה וההבנה בתוך כאוס החיים. יצירות אמנות הן ביטוי לרוח האדם ולכוחה של האמנות להפיח תקווה גם ברגעים קשים, בצל מלחמה; לחזק ולרפא, להוות משענת ומזור לרוח ולנשמה, לספק אנושיות, תקווה, סולידריות וחוסן חברתי במרחבים פתוחים ובטוחים להתכנסות, לשיתוף בצער, לשיח כן ולשאיפה לעתיד טוב יותר ושליו.

הביאנלה הים-תיכונית נוסדה בשנת 2010 כמודל לשיתוף פעולה רב-תרבותי ולדו-שיח בין השקפות מגוונות של קהילות ושל קבוצות שונות במזרח התיכון ובארצות הים-התיכון. חזון הביאנלה הוא לקדם שלום באמצעות פעילות אמנותית לשם בניית אמון הדדי באזור, זאת על ידי קידום שיתוף פעולה, המבוסס על שוויון ועל הדדיות; להביא גישה חדשה לאזור באמצעות פעילות אמנותית מתוך תקווה ליצור בסיס לדיאלוג אנושי וקיום בצוותא – רב-קיום – בין קהילות החיות עדיין בסכסוך ומבקשות לקדם חינוך לשלום, לסובלנות ולאי אלימות. הביאנלה שמה לה למטרה לגשר על פערים בתפישת האחר ולעודד גיוון תרבותי על מנת ליצור סביבה, שבה יחידים וקבוצות חולקים ערכים משותפים ומתקיימים בשלום. באמצעות הפניית זרקור ליצירה אמנותית ולרגשות אנושיים אוניברסליים, המבוססים על חזון לעתיד משותף ועל כבוד אנושי אנו מקווים לעקוף את הפוליטיקה ואת המחלוקות האזוריות, בשאיפה לייצר עתיד טוב יותר לחיים בצוותא. הביאנלה הים-תיכונית מציעה במה חלופית, המדגישה את התהליכים המקומיים הנוצרים באזור, ומעצימה את השפעתם התרבותית

The Mediterranean Biennale

באמצעות אמנות המכוונת לקהילה, מגשרת בין תרבויות, יוצאת מבין כותלי המוזיאון, משתלבת בעיר והופכת אותה למוזיאון. הביאנלה תשמש מקום להעלאת סוגיות שונות, ביניהן: כיצד להשיב את האמנות לחברה? מהי הרלוונטיות של האמנות בחברה בעת הנוכחית? כיצד בא לידי ביטוי תפקידה של האמנות כגשר בין תרבויות? התערוכה "יש מישהו בבית?", המוצגת בעיר חיפה, היא חלקה השני של הביאנלה הים-תיכונית החמישית (2023-24). חלקה הראשון של הביאנלה מתקיים השנה לראשונה מחוץ לישראל, באיסטנבול, תחת הכותרת "I am another you, you are another me", וכך מממש את חזון הביאנלה לשיח בין-תרבותי באגן הים-התיכון.

אביטל בר-שי ובלו סימיון פיינרו, אוצרי הביאנלה